

hatóságok semmi köze, sőt nem adhat semmit. Ez a katolikusok legbensőbb joga.

Dr. Medvigy Gábor: Hát a recepció a zsidók joga. (Zaj.)

Sulyok István: a recepció kérdése egészen más. A katolikusoknak az autonómiát meg kell adni, de a kérdés nem tartozik ide. Illetéktelenség tartja a törvényhatóságot, hogy ebbe beavatkozzék; csinálják meg a katolikusok.

Gábel Jakab: A törvényhozás nélkül?

Sulyok István: A törvényhozással. A tanács javaslatát nem fogadja el.

Materny Imre Sopronvármegye feliratát csak mezidöntésként odavetették tartja. Szégyenli, hogy Nagyvárad tanácsa ilyen javaslatot áll elő ennél a nagy dolognál. Az alsópapság helyzete és a katolikus autonómia nem tartozik ide. Ha bővebben foglalkozni volna a kérdéssel az előadói, az 1848. XX. t. cikk végrehajtását és a kath. autonómiát együtt terjesztette volna elő. A katolikus autonómia milyen lehet, nem tudja. Az alsó papság helyzetének javítását a törvény igéri, de ebből még semmi sincs meg. — A betervezést kérdés előkészítetlen. Vagy elutasítani kellett volna a soproni átiratot, vagy a 48. törvény végrehajtását kellett volna kérni. Indítványozza, hogy a tanács javaslatát vegyék le a napirendről.

Egyenlő jogot.

Dr. Hoványi Géza elismeri, hogy lehetnek tévedések, lehetnek egyeseknél tulajdonságok, de abban nem szabad, hogy valakinek más véleménye legyen a városban, hogy egyforma joga van mindenkinek. O minden polgártársának jogát egyformán tiszteli, de ő is követeli a maga jogának tisztelését. Ha földkérdéssel joga van valakinek itt hozzászólni, ahhoz is joga van, hogy egy 70 év óta vajdó kérdés megoldását kérje. Joga van, hogy vallását mindenki szabadon gyakorolja. A kath. autonómiát bíri. Hogy lesz az megoldva, nem tudja. Ezt akkor sem kérdésték, mikor a katolikusok felhívás nélkül a protestánsok autonómiáját védtek. Mikor a katolikusok is az autonómiát akarják, azt mindenkinek kötelessége támogatni. Az a világnézet, mely ma uralkodik a demokratikusnak vallja magát, nagyot vétkezik, ha a legdemokratikusabb jogot: az autonómiát nem támogatja. Elismeri, hogy a kath. autonómia nehéz kérdés, de ez nem azt jelenti, hogy azszal ne foglalkozunk; nyolc millió kath. polgár kívánja az autonómiát s nem szabad elfogadni azt az álláspontot, hogy azszal a város törvényhatósága nem foglalkozik. Kéri, hogy mondják ki, miszerint a tanács javaslatát elfogadják s kéri a kath. autonómia megvalósítását.

Imrik S. Zoltán ismerteti a katolikus autonómia történetét. 1848-ban Csanádmegyéből indult ki a kath. autonómia létesítése iránti mozgalom s a feliratot a renfi táblán Deák Ferenc javaslatára kiadták az előkészítő bizottságnak. De mivel sok volt a munka, Kossuth javaslatára ad akta tették.

Asóta 70 év telt el s nem volt alkalom elővenni. Most jött meg az alkalom. Amint akkor Csanádmegy törvényhatósága sűrűsége, most kérheti Nagyvárad, vagy Bács megye törvényhatósága. Mindekének meg van az autonómiája, szabadsága, míg az állammal összeütközésbe nem jön, városnak, testületnek. Miért nem kérhetnék mi is azt, ami mindenkinek meg van. Ha erősödik az autonómiával a katolikuság, az érdeke mindenkinek, hisz a vallásosság, tiszta erkölcs a fő.

Az autonómia liberalis kérdése.

Dr. Medvigy Gábor szerint úgy a recepció mint az autonómia kérdése a liberalizmus kérdése. Mikor a katolikus vallás államvallás volt, nem volt szükség az autonómiára. A vallás egyenjogúsítás óta azonban egy darab kösépkor, a kath. vagy az állami kezelés. Mírjék össze a protestáns autonómiát és a protestáns felszokott jogát. Törvényhozási kérdés az autonómia, ép úgy, mint a recepció az volt. Ha Sulyok István képviselő lenne és a miniszter a képviselőházban előterjesztené a kath. autonómiát, akkor is kivonulna a tereméből, avval, hogy intézkék el az autonómiát a katolikusok? Inkább a hangulat kérdése most az ellenzárás. Egyesek azt hiszik, hogy az autonómia reakció lesz, pedig a katolikus autonómia a liberalizmus megerősítése. A liberalizmus nem egyet jelent a radikálizmussal. A liberalizmussal nem ellenkezik a kath. autonómia. Az autonómiától, amelyet Hoványi Géza, Medvigy Gábor kért, nem kell félni a liberalizmussal. Majd dr. Friedländer egy közbeszólására megjegyzi, hogy kell a teremben anyai súlytal bírálnok, hogy a Friedländer által képviselt szemlélet nem fogadják el s azszal megbírkóznak.

Siket Traján szólott ezután a mély meggyőződés hangján. Mikor Sulyok örömmel üdvözölte az autonómiát a tanácsát fejtegette ki, hogy azt régen nem létesítették, örömmel hallgatta. De a konzekvenciában állt Sulyok. Minden boscütetes embert szívesen, bármily felszokott. Ha áll az, hogy magyar nemzeti szempontból és a felszokott béke érdekében szükség van az autonómiára, akkor ő kész minden egyházi jogi fejtegetést, mert neki a két szempont elég. Vátsua hazafut szempontból, ha a kath. autonómiát nem pártolná. Magasabb szempont nincs a magyar nemzeti szempontnál s ha az követel valamit, odaáll. Nemzeti szempont követeli a kath. autonómiát s ezért azt pártolai kell. Mivel másutt nincs joga kérni az autonómiát. Itt kéri azt.

Dr. Friedländer Sámuel az ő ismert maró tónusában szólott. Ismét az autonómia ügyében tartott nagygyűléssel foglalkozva, kijelenti, hogy azért nem akarja az autonómiát, mert nem esztendő, hogy a kath. egyház nagy vagyona olyan kezébe kerüljön, akik ilyen hangot használnak. Tártóztatni magát, hogy elősebben nem nyilatkozik. Azok

a szónokok foglalkozzanak a saját ügyekkel, de ne mászal. Bűnnek tartaná a Tiszántútra előfizetni. (Mi pedig azt tartandók bűnnek, ha Gróss Mezőhérték és Friedländer Sámuelék számára írának lapot. Nagyon örülünk, ha Friedländer urnak nem tetszik a Tiszántú. Leszünk bátrak Simusi urnak tovább is minél kevesebbé tetszeni. Szerk.) Térjenek szívesre a tanács javaslata felett.

Imrik S. Zoltán kijelenti, hogy örömmel lép a radikálisokkal egyezésre s felajánlja, hogy kiméletesebb hangot használnak, mi helyt a radikálisok is kiméletesek legyenek.

Sulyok István elismeri az autonómia szükségét, de ha oda akarja osztolni az ő aktivitását, ismeri kell az autonómiát. Valóra válik s és hogy? Mit annak keretei: belső tartalmát nem ismeri, nem támogatja s fenntartja indítványát.

Dr. Hoványi Géza: A kérdést ő is a liberalizmus és a szabadság kérdésének tartja. Ezt elhomályosítani nem engedő, amennyire lehetősége bírja. Ha valakinek a háza ég és segíteni akarunk, nem azt kérdezzük előbb, hogy ki gyújtotta fel. A katolikusok kéri örendelkezési jogukat. A katolikusok annak idején nem kérdésték, hogy milyen a protestáns autonómia, de mert látták, hogy veszélyben a protestánsok szabadsága, annak védelmére szeltek. — Eddig a háza, a város iránti szeretet ösztönöztött bennünket. Ne válasszon el bennünket semmi. A főpapság, a törvényhozás és a korona király megoldják a kérdést s a magyar nemzet örködik felette, hogy az megfeleljen a magyar nemzeti érdekelnek. — Bék abban, hogy a törvényhatóság elfogadja az autonómia kérdésére vonatkozó javaslatot. Az ellen sincs kifogás, ha az alsó papságra vonatkozó részt mint önálló indítványt vesszük, de a katolikus autonómiára vonatkozó javaslatot külön fogadják el.

Materny Imre indítványát visszavonta. Ezután szavasára került a sor.

A tanácsnak az alsó papságra vonatkozó javaslatát 28 szavazattal 23 ellenséggel elfogadták.

A katolikus autonómiára vonatkozó javaslatot pedig óriási többséggel fogadták el.

Minisztertanács egész nap.

Budapesti tudósítónk jelenti: A Magyar Tudósító hiráda szerint Wekerle miniszterelnök holnap délelőtt 9 órára minisztertanácsot hívott egybe, melyen a kormány valamennyi tagja részt fog venni. A minisztertanács a parlament egybehívásával kapcsolatos valamennyi ügyet tárgyalás alá fogja venni. Az elintézésre váró anyag nagyságára való tekintetből a miniszterelnök azt hiszi, hogy rövid ebédidő megszakításával a minisztertanács az egész napot igénybe fogja venni.

Lorber Bernáth modern gépekkel berendezett
 ékszer és aranyáru készítő műterme
 f. évi augusztus 1-én Nagy Sándor-u. 2. sz. a. megnyilt.

Légi csata 80 repülőgép részvételével.

Paris, október 11. A nyugati fronton a légi csata jelentősége:

Magyar hadsereg.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornok hadseregének. A flandriai tengerparti szakaszon és Blandin és Pölkapelle között a tüzérségi harc délután jelentősen fokozódott. Drazbanknál a franciák ismét támadtak, de sikertelenül. Az Yperntől keletre lévő harcmezőn erős kölcsönös tüzelés. Az angolok nem támadtak.

Sonnebeke és Zandvoorde felett este 80 repülőgép részvételével légi csata fejlődött ki, melyben három ellenséges repülőgépet lelőttünk.

A német trónörökös hadseregének. A Maas keleti partján alsórajnai és wettlini részletek határozott tüzeléskészségű utánpótlással rohammal Champs erdőben fontos területet ragadtak el a franciáktól. Az ellenség négy heves ellentámadást intézett ellenünk, amelyek nagy veszteségek mellett mind megfúszultak. Több mint száz fogoly és néhány géppuska jutott kezünkre.

Beaumontól és Beconvaxtól délnyugatra a francia vonalakba intézett előretörésünk is sikerrel jártak.

Keleti hadsereg.

Az arcvonal több helyén az ellenség zavart és időnkint megerősödött a román sikeresen és Brailánál, amelyet az oroszok bombáztak. Megtorlásoként utánpótlásukat Galatcsot ágyúzták, a hol tüzvészek keletkeztek.

Ellenségeink légi haderőinek szeptember havi vesztesége.

Macedóniai front.

Ellenség harci tevékenysége az Ochrida és a Prespa-tó közötti sorkasban, a Csernabajlásban, továbbá a Verdar és a Doiran-tó között több helyen előretörő ellenséges felkészítő csapatokat elűztünk.

Szeptember havában az ellenséges légi haderők vesztesége a német arcvonalakon huszonkét kötélt léggömb és háromszázhetvennégy vonalunk mögött, a többi pedig a mint megállapítható volt, az ellenséges vonalakon túl zuhant le. A mi veszteségünk légi harcban nyolcvanöt repülőgép és öt kötélt léggömb volt.

Ludendorff, első főparancsnok.

Tömeges hajóelsüllesztések a Földközi tengeren.

Budapest, október 11. (Saját tudósítónktól.) Berlinből a Wolf-ügynökség jelentik: A Földközi tenger mindkét partján tengeralattjáróink a legutóbbi időben 12 gőzöst és 33 vitorlást elsüllesztettek el összesen 46000 tonna tartalommal.

A félrevezetett császár.

— A Vorwärts cikke. —

Budapest, október 11. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A Vorwärts „A félrevezetett császár“ című nagy feltűnést keltő mai cikkében azt bizonygatja, hogy a kancellár állása a birodalmi gyűlésen e hó 9-én történt események miatt lehetetlenné vált. Szemére veti a császárnak, hogy Michaelis kinevezésekor nem hallgatta meg a népképviselők tanácsát, pedig ez alkotmányos feladata lett volna. Téved a császár — írja a lap — ha azt hiszi, hogy a követett móddal a birodalmi gyűlés meg van elégedve.

Pétervár kiürítése folyik.

Budapest, október 11. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: Pétervár kiürítése folyamatban van, eddig közel 50000 embert távollítottak el a városból. A kormány lehetőség szerint Pétervárott marad.

Londonban fontos eseményt várnak az olasz fronton.

Budapest, október 11. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: A londoni lapok szerint az olasz fronton a közeli napokban fontos események fogynak történni. A legtöbb lap megállapítja, hogy az ántánt a háborút katonai döntés elé akarja vinni.

Harctereinken nincs esemény.

Budapest, október 11. (Hivatatos.) Egyik harcterein sem volt nagyobb harc esemény. A vesérhar főnöke.

A vidéki sajtóért.

A vidéki sajtó küzdelme a papírdrágaság és beszerzés nehézségeivel. — Értekezlet a papirközponttal.

A budapesti lapokat is súlyosan érintő papírdrágaság egyre növekedő útját azonnal fékeltette meg a kormány, hogy a rotációs papír árát maximálva, annak beszerzésére és arányos szétosztására a Papirközpontot létesítette.

A rotációs papír kilójának ára, melyen a budapesti lapokat nyomják, ma is csak 90 fillér. Ezzel szemben a szabad verseny és spekuláció tárgyát képező filch (simított) papír — melyen a legtöbb vidéki lapot nyomják — kilójának ára ma már 1 korona 90 fillérré emelkedett és beszerzése, valamint leállítására így is nagy nehézségekbe ütközik. Ilyenformán a vidéki lapokat ma több mint kétszer olyan drága papíron nyomják, mint a Budapestben megjelenő lapokat, a melyek (szeszhasználatlan nagyobb bevételű forrásból), az előfizetési és hirdetési árak emelésével. Különböző is könnyebben tudják fedezni a háborús drágaság okozta többletkiadásokat.

Ez a vidéki lapok megjelenése és propagálása elő egyre nehezebben leküzdhető torlásokkal állító súlyos helyzetet kényszerítette a vidéki lapkiadókat, hogy ők is a kitűnően bevált Papír Központba tömörülve, kérjék a kormánytól a fiack papír árának mérséklését, beszerzéséről és szétosztásáról való gondoskodását.

A Papirközpontba belépett vidéki lapok szindikátusának képviselőiben Mayer Rados a vidéki lapkiadók egyesületének elnöke, Klein Sándor alelnök és Fehér Dossó a „Nagyvárad Napló“ szerkesztő tulajdonosa vettek részt azon az értekezleten, melyen a nehéz és sürgősen megoldandó kérdéseket vitatták meg. Az értekezleten a miniszterelnöki sajtóosztály részéről dr. Németh Alfréd miniszteri tanácsos, a vidéki sajtó minden igaz ügyének a legkiválóbb támogatója, a kereskedelmi minisztérium részéről a szakavatottságáról, a vidéki sajtó iránti jóindulatáról országosan ismert Markhot Jerő kir. iparfelügyelő, a Nyomdász-förchök szövetsége részéről Schwartz Félix igazgató és Bernát Ottó a Papirközpont igazgatója vettek részt.

Az értekezlet beható tárgyalás után megállapította, hogy a vidéki sajtó létfeltétele, hogy papírszükségletéről a budapesti lapokhoz hasonló módon gondoskodják a Papirközpont útján a kormány. Ennek mielőbbi megvalósítása céljából Markhot Jerő iparfelügyelő kijelentette, hogy a kereskedelmi minisztérium a hivatalos lapban felhívást intéz az összes vidéki lapok nyomdáihoz, hogy záros határidő alatt jelentsék be: a) papír-készletüket, b) évi papírszükségletüket, c) a lapok megjelenési idejét, mostani terjedelmét és előfizetési árát.

Ezen adatok beérkezése után fogja a kormány rendeletét kiadni, melyben a papírgyárakat köteleli bizonyos méltányosan megállapított áron a vidéki lapok évi papírszükségletének elsősorban való előállítására.

Hány választókerület lesz Nagyváradon.

Szegeden 6, esetleg 4 kerület lesz.

As új választójogi törvény tervezetének elkészítése körül az előkészítő tárgyalások erősen folynak. Most kell gondoskodni arról, hogy az egyes törvényhatóságok igényeiket eljuttassák oda, ahol a javaslat készül.

Nagyváradon a legutolsó összeállítás szerint 7400 választót vetlek jegyzékbe, s ezek száma bizonyosan szaporodik, ha a háború megveszünk.

Különösen pedig szaporodik akkor, ha az új választójogi törvény az eddigi választójogi jogszabályt jelentősen kiterjeszti. Feltéve persze, hogy ez az új választójogi javaslat törvénytervezetére emelkedik.

Egyik főfeladat a választójogi törvény megalkotásánál, hogy a magyarság túlsúlyos birtosítva legyen. Ezt azzal is vélik némelyek elérhetőnek, hogy a városi képviselők számát szaporítják. Akkor pedig olyan nagy magyar városban, mint Nagyvárad, adokolt, lehet a kerületek szaporítása.

A kormány ezért megkérdezte a főispánokat a kerületi beosztásokról, így Ember Géza főispán is s ez a vélemény dönti el, hogy hány választókerület legyen Nagyváradnak.

Egy kerületben egy ilyen nagy ipari, kereskedelmi, hivatalos és kulturális pontban, mint Nagyvárad, aligha lesz több választó, mint 1800—2000, s így három kerü-

letről beszélhetünk illetékes helyen a kerületi beosztások kialakításával, Olaszai, Ujváros a Kéltvárossal s Velencei Váraljával és a Hegyközszéggel (amely esetleg Olaszhoz csatolható) majdnem egyenlően 2400—2500 választóból álló kerületek adhatók, mert Szegeden, ahol csak kétszeresekora a választók száma mint Nagyváradon (18.000) Koszó Lajos képviselő 6 esetleg 4 kerületet tervez egy memorandumban.

A városok túlságos favorizálása azonban más irányban kell, hogy megfontolás tárgyát képezze: nincs szükség arra, hogy a sok apró nemzetiségi kerület helyett most ugyanannyi nemzetiségi és kimondottan nem keresztény kerületet tudítsanak az ország nyakára. Az olyan összetételű lakosságnál, amint Nagyváradé is, különösen megfontolandó a beosztás.

Semmi szükség nincs arra, hogy Váczonyi miniszter ne egy külön jeruzsálemi királyságot csináljon Magyarországon az öszvétségi választókerületek kialakításával. A nagyalföldi és dunántúli magyar kerületek megosztása tökéletesen elég volna. A demokrácia talán mégis inkább a népiuralmat jelenti, nem azt, hogy hadsereg-szállítók a börtönben képviselőket szállítsanak.

Jakab most szorult, belsért mindent a ígerte, hogy pénzt sazen. De Fülöp nem hitt neki, vele ment mindenhez a nem hagyta el egy percig sem. Hatig bejárta vele az egész várost, bementek ide, be oda, senkit se találtak, végre kifáradtak. Fülöp Elek (Déséri) kijelentette, hogy a szótben nem megy tovább, adjon biztosítékot.

— Adok, szól a máskálásban kifáradt Jakab, irásban adok.

— Jó, mondta Fülöp Elek (Déséri), menjünk ide be.

Bementek a torony alá, a radsórágra. Ott felvették az irást a letartóztatották Jakabot. Nem bírta már, nagyon fáradt volt, a hurok, amit ő készített, megögit.

Sikkesztés és csalás miatt vádolta Nesztor József dr. királyi ügyész Jakabot a tegnapi főtárgyaláson, amelyen Szöllőssy Gyula tanácsosok megkérdszete, miért tette mindazeket.

Rendezni akartam én mindent, mondta husan Jakab, mert nagybátyám, Würtiger Mór pénzt ígért, én pedig időt akartam s így töntem be egyik szélhámosrággal a lyukakat. A becsületes ártis tőrt, ha ki szabadulok, ígértem.

A bíróság (bírák: Peres Ferenc és Térsi László dr., jegyző: Ifj. Számbovasky Rósa dr.) a védő Fried János dr. értékes jogi fejtegetéssel után Jakabot 4 havi fogságra ítélte, de szabaddon eresztette. Handel Mór panaszát előbb visszavonta s így az ügyben megszüntették az eljárást. Az ítélet ellen vádlott, védője s a királyi ügyész fellebbeztek.

Városi közgyűlés.

Első nap.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága tegnap tartott közgyűlésének nagy részét a helyi autonómia kérdése foglalta le. A közgyűlés ezen részével lapunk jelen foglalkozunk.

A többi kitűzött ügyeket csak részben ismételték el s még néhány fontosabb ügy tárgyalása mára maradt.

A közgyűlésen Ember Géza főispán elnököt.

A polgármesteri jelentés kapcsán Weiszlovits Gyula sürgette a kórházaknak elfoglalt iskolák helyiségeinek visszatérítését.

Ember Géza főispán kijelentette, hogy a honvédelmi miniszternél ő is elfért már az iskolák visszaszolgáltatás ügyében.

Rimler Károly polgármester rámutatott, hogy állandóan sürgetik az iskolák visszaszolgáltatását.

Somogy megye állhatatánál, melyben az eladóra való földterületeknél az állam, a községek és az orsz. központi hitelintézetek az elővételi jogának törvénybe iktatását kért, Bleyer Endre és Weiszlovits Gyula szólaltak fel, de a közgyűlés a somogyi állami támogatását változatlanul elfogadta.

A néhai Ferenc József 6 Felsőrség nevére tett alapítvány alapító oklevelét sarakolták.

A városi pénztár idősleges hiányának a tüssér lektanyára felvett kölcsönből való ideiglenes fedezésére vonatkozó javaslatát Hegedüs Nándor tartott hosszabb beszédet, amelyben kritika alá vette a város szorult pénzügyi helyzetét. — Az előterjesztett javaslatot elfogadták.

A meglévő helyiségek berendezésére vonatkozó tanácsai javaslatot, vita nélkül elfogadták.

Szélhámosság iskolája.

Jakab megbukott a második csalásánál.

Rothmann Jakabot tavaly alkalmata Handel Mór az 6 Bizományi Résvénytársaságánál a egyszer adott neki 1500 korona utasági előleget, mire Jakab Erdélybe utazott, hogy felteket csináljon. Pár nap múlva azonban visszajött, azzal, hogy Sepesszentgyörgyön hiába várta az újabb előleget. Handel Mór feleségénél jelentkezett s ettől újabb előleget kért, mert vissza kell utazni. Kapott is előleget s ezzel szépen fűrdőre utazott.

Készen azonban Reich Dávidot megkönyézte, hogy adjon neki portékát, mert anyja és felesége nyomorban van. Reichné beugrott, s 1800 korona értékű árut adott át neki, hogy azt adja el s amennyivel drágábban adja el, az az övé lesz. Jakabunk az egész árut csakúgy odaadta Lehmann Dávidnak s ezzel letérszette Lehmannál levő 1700 koronát terő adóságát. Reichné azonban sürgette, hogy mi van a Jakabra bízott portékával, mire Jakab azt felelte, hogy megvan, míg nem adja el. De most Reichné türelmetlenedett, Jakab elment Désre s beállított Fülöp Elekhez, s így szólt:

— Reichmann vagyok, finom árut adok önnek olcsón.

Fülöp az is — Reichmann szívesen fogadta s vele 2000 korona értékűt csinált,

Rothmann Jakab névre szólót. Mikor Rothmann hazajött Nagyváradra, levelet írt mint Rothmann Fülöpnek Désre, hogy Rothmann addig nem küldi az árut, míg ő nem küld előleget.

Csakugyan: Fülöp Elek (Déséri) beugrott a 400 korona előleget küldött, amiből a szociálisban levő Rothmann 200 koronát Reich Dávidnak adott át, aki már tonbolva követelte rábízott áruját. Azután Jakab gondolt egyet s 100 korona áru elgarantátpapírosot szomagolt be, feladta Fülöp Eleknek Désre, de ezer korona utánvétel.

Másnap azonban sürgőnyt megesszített a dési balekhoz, hogy ne váltsa ki az utánvétet, kieserőlét. Távedésből küldték azt nevére. Aláírva: Reichmann. Az utánvétetről szóló vevényt azonban felmutatta Reichnének, hogy eladta az 6 áruját, a pénzben új árut vásárolt, s annak egy részét nagy nyereséggel eladta.

Reichné gyenuba kapott és hírtelen sürgőnyösít Fülöpnek Désre, hogy mi van az 6 portékájával. Fülöp már ekkor azt se tudta, hol áll a feje: Reichmann, Rothmann utánvét, sürgőny Reichmannól: ne váltsa ki az utánvétet, sürgőny Reichnéól, savorában kiváltotta az utánvétet s kifisette az 1000 koronát. Most volt csak bái, Rothmann nagy megilletésére megkérdszette az ezer korona a 100 korona értékű elgarantátpapíros után, hujja, Jakab kifisette Reichnéól. De megkérdszette Fülöp Elek Déséri s hozta a 100 korona értékű elgarantátpapírosot, amire 1000 koronát fizetett.

A Schwarz Gyula közéleti bírte...
Lestai a jövő évi népszámlálásra kötött...

A nem szoros értelemben vett közigaz-
gatási alkalmasságok részére a beszerzési...

A képviselők utazási napdíjának 100
százalékosra való felszámolását, hosszabb vita...

A még hátralévő ügyek tárgyalását
a mai folytatódó közgyűlésre halasztották.

Balás Elemér dr új tanácsot
szervezett a törvénytörvényben.

A régi polgári rendes perek
gyorsabb intézése.

Igazságügyi érdek a régi polgári rendes
perek gyorsabb feldolgozása a ezért Balás...

A tanács neve: „Régi polgári rendes
perek kőbő tanácsa.” Működését október...

A most folyamatban levő pereset az
előadók megértették és pedig a hírlapokra...

Balás Elemér dr sinök ezzel kapcsolat-
ban laudiletes felhívással fordult a bírói tea-

A nagy munka ezzel megkezdődött, de
rövidesen vélemlényünk szerint es lenne a kö-

Belpolitikai hírek.

A képviselőház ülésének elő-
készítése — A választójogi törvény
csak október végén lesz kész. —
Az átmeneti miniszterium és a
leszerelés

Budapesti jelentik: Wekerle Sándor
miniszterelnök ma délelőtti hosszasan ta-

Budapest, okt. 11. (Saját tudósítónktól.)
Az Est írja, hogy miután a választójogi tör-

Budapest, okt. 11. (Saját tudósítónktól.)
Az átmeneti miniszterium feladata a

Államsegélyek kifizetése.

Az államsegélyben részesülőkkel köz-
lem, hogy folyó évi október hó 1-től 31-ig...

Házipénztár. Október 15-én hétfőn dél-
előtt 1-től 2-ig, délután 5501-től 5700-ig.

Adópénztár. Október 15-én hétfőn dél-
előtt 201-től 500-ig, délután 5701-től 6000-ig.

Tűzoltóaktanyai segélypénztár. Ok-
tóber 15-én hétfőn délelőtt 501-től 900-ig,

Kert-utcai fogyasztási adóhivatali se-
gélypénztárnál: Október 15-én hétfőn dél-

Hogy a kifizetés fennakadást ne seen-
vedjen, minden egyes államsegélyezett tartó-

fontosabb felszámolt sorrendben a kifizetés napo-
kon meg nem jelennek, azok államsegélyzei-

Nagyvárad, 1917. évi október 11-én.

Juricskay Barna,
pénz- és adóügyi tanácsos.

A galiciai keze hosszu.

Csaknyacs, Ugron Gábor belügyminis-
ter alig becsátotta ki rendeletét, hogy az al-

Lump, kőszpongó hírt keltek a ga-
liciaiak szabadságharcos pártfogói, akik be-

Ha a fellemelés a köztünk élőködő ide-
gen tömeg megnyire nyul pénzsel tait ka-

A „Társaság” jelelti, hogy két át-
utató idegen hercegnő külföldi illetékes fő-

Ha az egész eset. Ha a hadseregál-
lított minden este pezsgőshoznak tüntetésen,

Veszedelemes tűz
a Popper-házban.

Tegnap délután nagy riadalmat keltett a
Rákóczi ut. korzón a vörös tűzoltóautomobil

A tüzet, amelyhez most az automobil
fecskendő kivontat, valóban veszedelemes

A Popper ház istállójában egy 4 éves
gyermek játéka kővetkezésképpen egy égő

Értékeltek a tűzoltóágot, amely az
automobil fecskendővel és több szerkesztéssel

a szomszédos kocsijára a a többi házakra.

A dérek tüsölték munkája azonban sikerrel járt, megküldözték a tűz tovább terjedését. A tűz elpusztított egy raktárhelyiséget és egy szoba butort a sz. istállót. A kár 8-10 ezer korona.

A tűznél jelen volt Lukács Ödön főjegyző, tüsöltőparancsnok, a rendőrség részéről Zilsby és Vadász tb. kapitányok. A tüzet legyőz 2 óra alatt eloltani.

HIREK

* A hadbavonult ügyvédekért. Az ügyvédi kamara október 13-án társasági ülése Thury Kálmán elnök vezetésével, hogyan segítsenek a hadbavonult ügyvédeknek, akik tönkrementek a háború alatt, és segítségre nékik állanak. A sok tárgy között az önmegsegítés kérdése fog szélesebb vívást kelteni.

* Apológiai kurzus. Az urnok részére ma d. u. 5 órakor apológiai kurzust tartanak, az alkalmassal az Orsolya Zárda helyett a Kab. Kör választmányi termében. (Földessint.)

* A női felső kereskedelmi iskola Tompa emléktünnepélye. A nagyváradi női felső kereskedelmi iskola önképző köre f. hó 14-én d. u. 10 és fél órakor Tompa emléktünnepélyt tart, melynek műsora a következő:

1. Ószel szöveg. Tompa Mihálytól. Szavalja Horvát Klára középső o. tanuló. 2. Néhány szó az ősz kelőjéről. Mondja dr. Holender Rósi tanár. 3. Ószel tételek... Tompa Mihálytól. Szavalja Hoffmann Zsófia felső o. tanuló. 4. Tompa Mihály életéről és költészetéről, felolvassa Márk Lén felső o. tanuló. 5. Dancs: Szimfonia. Hegedűn előadják: Curcio Ilona, Uihmann Erzsébet felső o. tanuló és Mardl Irma alsó o. t. 6. Előhang, Tompa Mihálytól. Szavalja Edelmann Hedvig középső o. tanuló. 7. Havasi Rózsa, Tompa Mihálytól. Előadják Dorozsok Margit, Krecsmáry Margit és Sas Pirokka alsó o. tanuló. 8. A Madár falhoz, Tompa Mihálytól. Szavalja Reichard Iren középső o. tanuló.

Az ünnepély jóvedelmét az önképzőkör könyvtára és a régió egyesület javára fordítják.

* Csődön kívüli kényszerregyeség. Singer Endre nagyváradi kereskedelmi alkalmazott Hódmezővásárhelyen önálló kereskedő volt a fizetését beárányította, amiért osztót rendeltek el ellene, de ez a kevés vagyon okából megszűnt. Azóta Weiss József felületében dolgozik a apósa támogatásával csődön kívüli kényszerregyeséget hozt kötni. Ajánl minden hitelviselőnek 15 százalékos, amelyért Weiss József vállal kezességet. Passzívája: 62 984 korona, hitelviselő nagyrészt budapestiek, bécsiek, austriaiak. Nagyváradról pedig: Kugler és Andrányi, Huszár Adolf és Weiss József.

* Iparostanoncok elhelyezése. Az iparostanoncokkal kapcsolatban tanácsot helyező és patronáló intézmény működését megkezdte. Felhívjuk azért a szülőket, kiknek elhelyezendő gyermekeik vannak, egyben a mester urakat, kik tanulókat vennének fel, hogy ezen a szükülséget az igazgatói irodába (Nagyistóter közs. polg. titk. földsz. 10.) jelentse be. Szűcs Izidó igazgató.

* Vilmos császárt Szófiában várják. A bolgár főváros erősen készül Vilmos császár fogadására. A várost feldíszítették és díszkapukat emeltek. A főváros lakossága lássz tülelmélenséggel várja a császár megérkezését.

* Rimenczy Béla hazajött. Emlegettük, hogy Rimenczy Béla, a városi villamosok igazgatója napjével Csikocsközebe utazott esedéket két héttel, az ott levő szállodája ügyében. Ezen azonban úgy alakultak a hadiéri viszonyok, hogy Csikocsköze is telek hadszínternek jelölték ki a így Rimenczy Béla nem utazhatott haza, hanem egyszerűen ott rekedt. Sok utazás mellett azonban, bár nagy nehézségek mellett sikerült kiesszérolni, hogy Rimenczy Béla utra kelhetett a tegnap reggel használt Nagyváradra egyedül. Nejjének ugyanis nem engedték meg még a hazatérését.

* Zárlat az Adria kenyérgyárra. Megemlékestünk arról a peről, melyet az Adria-kenyérpár r. t. ellen egy vételi esettől indítottak. A törvényszék a vételt fennállónak mondta ki, amit a részvénytulajosság meg is fellebbezett. A vevő ügyvédje, Faragó Sándor zárlatot kért a kenyérgyárra, amit a bíróság elrendelt. A zárlatot tegnap foganatosította Bakó Bálint bírósági végrehajtó Faragó Sándor dr. ügyvéddel. A kenyérgyárat Markovits Hermann zárgondnok (Markovits Testvérek nagyváradi kereskedő cég) kezelésbe adták.

* Halálozás. Új. Szabó Imréné életének 68-ik évében elhunyt, temetése f. hó 12-én pénteken délután 3 órakor lesz a Tisza Kálmán tér 7. számú gyászházánál.

* Rablótámadás a Lovas-utcán. A lovas utcai felp. előtt tegnapelőtt este 9 óra tájban két elgány ember és két elgány asszony meglátadta az arra felé haladó 68 éves Aggod Sándor Körös-utcai lakost. A tejtélpéjét akarták elvenni, letaparták a földre, összerogdosták, a kotozói keztek ruhájában. Kotozás közben megtalálták pénztárcáját a sőt 1440 korona pénztartalommal elemelték, illetve elmerékültek a kotozás leple alatt. Mire Aggod nagynehézen feltárcázkodott a földről, a támadók tul voltak árhon-bekron. A rendőrség keresi a rabló elgányokat.

* Elhunyt máv. főellenőr. Tócsói Kaszó Bandi nyug. máv. főellenőr, állomásfőnök, takarékpénztári pénztárnok 67 éves korában tegnap reggel 5 órakor Mezőtelegden egyesül hűdében meghalt. Az elhunyt főellenőr temetése f. hó 13-án lesz Mezőtelegden. Összege, gyermekel és kiterjedt rokonság gyászolja. Új. tócsói Kaszó Bandiné sz. Veress Antónia mint feleség, Boriska leánya, Meriska férj. dr. Duxler Aladárné nevelőnője, valamint férje és gyermekei, továbbá mint testvérci Dénes és gyermekei, Gyula és neje, István és Btzy János és neje, úgy a magok, mint az összes rokonság nevében megtört szívvel, tudatják, hogy a szeretett férj, apa, testvér és rokon tócsói Kaszó Bandi nyug. máv. főellenőr, állomásfőnök és mezőtelegdi takarékpénztári pénztárnok életének 67-ik, boldog házasságának 20-ik évében október 11-én reggel 5 órakor rövid szenvedés után egyesül hűdében történt megrendítő elhunyt. A boldogult hült tetemi folyó hó 13-án délután 3 órakor fognak Mezőtelegdi pályaudvar melletti lakásáról örök nyugalomra kísértetni. Mező-Telegd. 1917 október 11. A jó férj és apa, a nemes barát emlékeit szívünkben őrizzük!

* Adományok. A bihar megyei és nagyváradi ögyletnek Imrik Kornélia sz. n. rázó néb. Boócs Aurél temetése alkalmánál kosseru megváltás címén 20 koronát, továbbá Darvasy Lajosné 3 kosár almát, tzv. dr. Kornetsin Lajosné 1 kosár almát és egy kosár szőlőt adományozott, mely adományokat köszönettel nyugtassa az egyesület elnöksége.

* Temetés. Nagy részvét mellett ment végbe tegnap délután Altmóder Vinczéné temetése. A temetésen nagy számmal jelentek meg az elhunyt rokonai, barátai, a közönségben és becsületben álló család barátai is részt v. Ott voltak: Blumény Ferenc, dr. Thury László, Ravaszdy Barna, Németh István, Maros Gábor, Kelepecz Dező, Szemes László, Kaszán Károly, Zilsby Kálmán, Fabricsius Dező, Bistarszky Endre, Krausz S. és stb. A temetési szertartást Materoy Imre sz. ev. lelkész véggezte, megható szép beszéddel bucsuztatva el az elhunytat, a szertartás végével a díszes érckoporsót, a mely szobrászok és szobrászok által volt berítve, feltették a régyes fogtu üveg dísz halottkocsira és az impozáns gyászmenet az ólasi temetőbe indult, ahol a család elhelyezte végül nyugalomra. — A nagy díszű temetést Velsslovits Adolf és fia első nagyváradi tomp keresési vállalata nagy pontossággal és figyelemmel rendezte.

* Vasuti szerencsétlenség Siófokon. Budapestről jelti tudósítónk: Tegnap éjjel Siófokon vasuti szerencsétlenség történt. A Budapest felől jövő személyvonat belszaladt az állomáson vesztelő helyifrdéki vonatra, az össesütődés oly erős volt, hogy a vasuti kocsik emelteszerűen egymásra futottak. Számos kocsi össesült, 1 ember meghalt, sokan súlyosan megsesedültek.

* Kamarai értesítés. Van sziromcsérk az érdekelték figyelmét felhívni, hogy a nagyváradi kir. ügyészség fa és kőszén szállására pályázatot hirdet. A pályázatra vonatkozó feltételek a nagyváradi kir. ügyészség irodájában megtekinthetők a ugyanazok oda kell a pályázatot is beadni f. évi október hó 22-ig. Nagyvárad, 1917 október 10. A nagyváradi Kereskedelmi és Iparkamara: Schwarz István sk. elnök h. Dr. Sarkadi Lajos sk. titkár.

Legújabb fűzőket legolcsóbban
Kesztenbaum Juliskánál
 lehet beszerezni
 Rákóczi-ut.(Korona gyógyszerár mellett)
Leibchenek félárban.
 : : Telefonszám 827. : :

Bognár-kerégyártó felvétetik az esztári gazdaságba. Ajánlatok Inca Lipót Nagyvárad címre küldendők.

Ruhák, férfi öltönyök,
 felöltők, festése és tisztítása. Füg-
 göny, kézimunka, kelengye ne-
 müek tisztítása. Fekete festés első-
 rendű kivitelben.
HALTENBERGER VILMOS
 kalmefestő, vegytisztító és gőzmosógógyárában
 Nagyvárad.
 Gyár telefon sz. 84. Felvételi listát 14-69.

* Az Egyesült Bank és Takarékpénztár r. t. értesíti a. ügyfelét, hogy a VI ik 6% cs hadikölcsön végleges címlettel az arnalkidején kiadott pénztári elismervények ellenében a pénztári órák alatt kiszolgáltatja.

Gépmunkást és kijáróleányt keres a Tiszántúli azonnali be-lépésre. Szilágyi Dezső-utca 5.

* Egy magános idősebb uriaszony kisebb család, vagy idősebb uriómber ház-vezetésére ajánlkozik. Helyben, esetleg vidékre is. Gim a kiadóhivatalban.

* Színészpályára készülőkét és műkedvelőket tanít I. Gazdy Aranka, a Szigligeti színház tagja. — Ének-mester: Várady Aladár karnagy. Jelentkezés Uri utca 32., vagy Uri utca 15. I. 6. délután 3 óráig 5 ig.

* Egy harmadik polgári osztályú kis-leányom mellé keresek világra okleveles tanítónőt Címem magtudható a kiadóhiva-talban.

* Most az ideje a szőrmék festésé-nek, csipkefűzők tisztításának, mint a utáni festés, férfi- és női ruhák tisztítása, gyászruhák elszőrdés kioldása, illetve Haltenberger Vilmos kelmefestő s vegytisztító gyárában Nagyváradon.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Pénteken: Márványmenyasszony.
Szombaton délután: Táncozó.
Szombaton este: Márványmenyasszony.
Vasárnap délután: Ripp van Winkle.
Vasárnap este: Márványmenyasszony.

A Márványmenyasszony.

Operette 3 felvonásban. Irtó Blumenthal Oszkár.
Fordította Heltai Jenő. Zenejét szerzette Strausz Oszkár.

A megelveznedett Niobe szobor és annak beállítás a modern életbe: nem új motívum és mikor Blumenthal ezt választotta operett libretto alapanyagaként, jó, de egyáltalán nem új témát választott. A feldolgozásban nem kapunk újat. Az egészek egy klumba be-állítás majdnem egyidős a Niobe szoborral. Új ötlet tehát nincs a darabban, de legalább a régiak jók és is valamit. Ismert csipősen halad a mese, még a bonyolításnak apró rész-letei is ismerősök, ki innen, ki onnan.

Enek dacára az operettnek szép sikere volt. Akit a reminiszcenciák nem bántanak, az kitűnően mulat a ferde helyszínen, melyek még a darab forrásának ismerősét is mosolyra fogják. A párbeszédekben van ötlet, a versek Heltai ügyességét dicsérik és ami fő: Strausz zenéje mindvégig kellemes, dallamos, üde.

Az előadásban Vigh Mancirol kell elis-merben megemlékeznünk. Tegnap valóságos magyepte a közönséget ezzel a nagy hala-dással, a melyet Niobe szerepében bemutat-tott. Egyszerre egészen új oldalról mutatta be hűségét: az operett szubrett drámai erőt tudott szerepében énteni — a komikus hatás kedvéért — ott, a hol kellett. Éneke, táncol is teliszettek. A ruha öltözködés igen elegáns és díszesek a klasszicizmus dicsőre díszítések. Mordulatai tökéletesen megfelel-tek az ógörög szerepek. Játékával eddi i alkításait mind felülmúlta. Múltán tapsolták a felvonások végén. Mellette Szigeti kitérő komikuma emelkedő ki. Kuplói külön dicsé-retet érdemelnek. Magyar Ilonka szépen énekel, de maszki nem egészen sikerült és szerepe prózával részéről organuma erősebb és lehetett volna. Pompás volt Pogány Janka

a vénkisasszony szerepében. Tompa, Váradi és Stoll is teliszettek. A rendezés Erdélyi, az ének és szerep Kovács karmestert dí-csérték.

A Márványmenyasszony, amely tegnap este minden vidéki színházban meg-előzve, először Nagyváradon került bemutat-tásra, egyiket aratta azoknak a jelentős sike-reknek, amelyek hosszú repertoár-életet biztosítottak a bájos Strausz zenéjű operet-teknek, a melynek dallamstílusai kiválóan érvényesülnek Kovács Mihály karmester vezetésében épp úgy, mint ahogy a darab egész hatása maga a legteljesebb elismerés Erdélyi Miklós, a gondos rendező számára. A Márványmenyasszony e hét vé-géig tölti be a műsor, a közönség már is meggyilkosó legteljesebb érdeklődéssel nyi-lott.

A Táncozó. Lengyel Menyhért ki-tűnő sikerrel bemutatott színjátéka: a Tán-cozó Hovessy Mariakával a címszerep-ben szombaton délután kerül színpadra legkö-nelebb.

Ripp van Winkle. Vasárnap délután Ripp van Winklet, Plaqueotte bájos zenéjű operettjét tünteti műsora a színház. László hármass szerepét Kovács Margit, a szántáru-lat kiváló koloraturája énekel.

A Tündéri lánycsapat. A Tündér-laki lányok új szereposztással kerül a publi-kum elé. Borliát Hovessy Mariaka játssza. Polgár Mariaka ez este a egyik nagy sikere ket aratta szerepében lép fel. Újak lesznek Pápay Tünde riaktós szerepében, Váradi Lajos, aki az újéjszót játssza és Vámos Gizi.

A színház ujdonságai. Már ijelen-tük, hogy a színtársulat operette együttesé-n egy emlékezővel, a színház vezetősége pedig a legnagyobb áldozatkészséggel készült a szenzációsan fényes kiállítású Stambul ró-zeija bemutatására. Ezenkívül a nagyhatású operetten kívül megszerzette Erdélyi Miklós színházigazgató Mórós Zsigmond Pacírtaozó című népszínműve, Argybasszer Feltőkény-ség című drámája, Lohár Végre egyedül című operettje és a bájos Leas und Libe, a német eredetű Tavas és szerelem előadási jogát.

Eva. A forró sikerű operettek között a multban tekintélyes hely jutott az Évának, amelyet már régóta nem látott a nagyváradi publikum. Valószínű tehát, hogy a közö-nység megelégedésével veszi tudomásul a hit-t, hogy a Szigligeti színház vezetősége a hé-t 17 évi műsorára tünteti a finom művelésű operettet. Az Eva az alkalommal teljesen új szereposztással kerül színpadra. A címszerepét Kovács Margit fogja énekelni, aki a szí-negedag, széleskélű hangja egyenesen pre-desszinsálja a fiatal énekesnővényt. Eva pá-rásítás szerepére. Flaubert Orlán szerepében Békési Lajos lép fel, a vidám Pósti Vigh Manci játssza és Dagóriban Pupa Bija Bija eleventit fel legeszebb sikerrel egyiké-nek emlékezt.

VISADÓ mozgó-színház Péntek Leányosors
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

NYILTEK

HETI ÁRJEGYZÉK:

Befőttes. Uborkásüveg.
Befőzéshez hólyagpapír.
Porcellán edények
leszállított olcsó árakban.

Porcellán mozsár, átóvel . . .	6-
Mély és lapos tányér finom porcellán . . .	70
Csemegés kis . . .	40
Tésztástál 6 személyre . . .	8-
Sültestál 6 személyre . . .	8-
Főzelékestál 6 személyre . . .	8-
Salátástál 6 személyre . . .	8-
Levesesfazék 6 személyre . . .	4-
Mártásos csésze 6 szem. . .	1-
Sótartó fogvájós 6 szem. . .	120
Vizes kancsó 6 személyre . . .	8-
Vizeskészlet színes finom festéssel . . .	4-
Boroskészlet színes . . .	4-
Söröskészlet színes . . .	4-
Liköröskészlet színes . . .	4-
Befőtteskészlet kristály fehér . . .	4-
Majolika cukortartó díszes . . .	4-
Majolika vizeskancsó színes . . .	4-
Feketes gyermek készlet . . .	8-
Kávés gyermek készlet . . .	8-
Majolika állvány színes . . .	6-
Teáskészlet színes aranyozással . . .	10-
Kávéskészlet színes aranyozással . . .	10-
Feketes készlet színes aranyozással . . .	12-
Mosdókészlet színes roccoco . . .	12-
Majolika fali sótartó színes . . .	8-
Majolika füstertartó nagy . . .	3-
Majolika füstertartó kicsi . . .	1-
Porcellán fehér teáskanna . . .	2-
Porcellán fehér kávéskanna . . .	2-
Porcellán fehér teáscsésze . . .	80
Porcellán fehér kávéscsésze . . .	80
Porcellán fehér gyümölcstányér . . .	80
Ebédőkészlet felszerelve, sz. aranyozással . . .	50-

Konyha berendezési főzőedé-nyek. Evőeszközök. Lámpa-árak. Tükrök. Képkerepezés. Ablak üvegezés.

Áraink viszonteladókknak is érvényesek.

KOMLÓS TESTVÉREK
üveg, porcellán lámpa és táblaüveg nagykereskedés.
Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.
Telefonszám 372.

URANIA mozgó-színház Péntek Az egynapos felelőség
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

APOLLÓ mozgó-színház Péntek Fekete gyémántok II.
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 6 órakor kezdődnek.

Főszervező: DR. KRÜGER ALADÁR
Felelős szerkesztő: DR. PAPP KÁROLY

1894—1917. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. Pénzügyigazgatóság 65450—1917. szám alatt a szőlőtréské bevitelére néve a következő rendelkezéseket adta ki:

A m. kir. pénzügyminisztérium a f. évi szeptember hó 15-én kelt 121980—1917. sz. rendelete szerint a központi szeszfordék vállalkozói a központi szeszfordék vállalkozói a központi szeszfordékba becsúszott és szeszfordékra alkalmas szőlőtréskéket az 1917—1918. termelési időszakban az alábbiak szerint tartoznak átvenni:

1. Pénzeses vagy romlott tréskéket a központi szeszfordék vállalkozója nem köteles átvenni.

2. Olyan esetekben, amikor a termelő a szőlő tréské (szőlőtréské) a boglyóitól külön választja, a központi szeszfordék vállalkozója a boglyóitól nyert tréskével együtt a szőlő tréské (szőlőtréské) is és pedig ugyanazon áron köteles átvenni. Ellenben egyedül a szőlő tréské (szőlőtréské) a boglyóitól nyert tréskével nélkül nem tartoznak átvenni.

3. A központi szeszfordék vállalkozója a friss hegyi szőlőtréskéket métermésszerűen 14 (tizennégy) kor., a betaposott (kierjed) hegyi szőlőtréskéket métermésszerűen 16 (tizenhat) kor., a friss alkévesű (kerü) vagy homoktalajú szőlőtréskéket métermésszerűen 12 (tizenkét) kor., a betaposott (kierjed), alkévesű (kerü) vagy homoktalajú szőlőtréskéket métermésszerűen 14 (tizennégy) kor., a kőgöcsört (tréské) bor készítésére használt), alkévesű (kerü) vagy homoktalajú szőlőtréskéket métermésszerűen 8 (nyolc) kor. áron köteles átvenni.

Megjegyeztetik, hogy a borhamisításnak és hamisított bor forgalmához való tiltakozásról szóló 1908. évi XLVII. t. cikk 32. §-a értelmében tréskébor készítése csak azoknak van megengedve, akiknek 4 hatásköri holdnál nagyobb szőlőjük nincs és hogy az idézett t. c. 33. §-a szerint az a termelő, aki tréskéborot akar készíteni, köteles ezen szándékát legelőbb 48 órával előbb az illetékes község előjáróságának bejelenteni. Ezen felül fogva a központi szeszfordék vállalkozói, amennyiben gyűjtöttek van arra, hogy a termelők szőlőtréskéiket az idézett rendelkezések ellenére használták tréskébor készítésére, a kihágási eljárás megindítása végett forduljanak a rendőri büntető bírósághoz a gyűjtő és az idézett t. cikk 55 §-ában felsorolt hatóságokhoz.

4. Az olyan betaposott szőlőtréskéket, a melyet a központi szeszfordék vállalkozója legelőbb 1917 november 30-ig át nem vett, minden megkezdett hónapra métermésszerűen 50 fillér óraszi és gondozási díjat tartozik a termelőnek fizetni. A betaposott szőlőtréskéket legelőbb 1918 május 1-ig a központi szeszfordék vállalkozójának át kell venni.

Onként értetik az, hogy a fent megállapított árak figyelembe a beváltó állományokon, vagy esetleg az egyes községekben átvett szőlőtréské után is.

Ezen rendelkezéseket azonnal a felbírásnál közlöm a szőlőtréské és birtokosokkal, hogy a szőlőtréské és pedig a friss és használt szőlőtréské beviteléről már most saját érdekében ezzel is inkább gondoskodjanak, mert ellenkező esetben a rendeletekben idézett törvényes intézkedéseket volna kénytelen fogadtatni.

Egyidejűleg közlöm, hogy az ellenőrzéssel Márkus János hegyközségi bírói bizalmam meg, aki a szőlőtréské ellenőrzési lépéseket saját hatáskörében fogja megtenni. Nagyvárad, 1917 évi szept. hó 30-án.

Juricskay,
pénz- és adóügyi tanácsos.

IZSAK LIDIA

**Előfordó
Szépszalon**

**NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Park-szőlőda épületében.
Interurbán telefon :
11—53 szám.**

A Szilvigetiszínház művésznőinek egyedüli megvásárolója. Tiszítatókat és átalakítókat elvállalunk. Fűzők méretük után a legrovidebb idő alatt elkészítetnek.

Nagyteleky és Arany János-u. sarkán lévő házban egy szobás konyhából álló lakás a souterrainban november 1-re

kiadó.

Értekezni lehet INCZE irodában.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és díszmű bádogos, vízvezeték és villanszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utca.
Zöldfa-épület.

Villanymotor, irógépek, kerékpárok, ellenőrző kasszák és gramfonok szakszerű javítása és állandó jókarban tartása. Bronzműves, lakatos és műszerész munkák elfogadtatnak.

Eladó

kedvező fizetési feltételek mellett a Várkapu-utca 4. és 6. számú, a Szent János-utca 30. számú, a Széles-utca 1. számú, mely közvetlen a 3. vashid szomszédságában van, valamint a Vízvezeték-utca 54. számú ház. Értekezhetni lehet a Nagyvárad Kereskedelmi és Forgalmibanknál Rimanóczy-utca 6. sz. alatt.

**Betűszedő tanulónak
fiu és berakó tanuló-
nak leány fizetéssel
felvétetik**

a Szent László-nyomda R.-t.-nél.

Beraktározás!

Áruk, szőlők, termények stb. rövidebb hosszabb távra való beraktározására megfelelő helyiség, ezeken kívül boros és száraz pincék, istállók, kocsisznek is állanak rendelkezésre. A beraktározott áruakat tűz és betörés ellen biztosítjuk. Különböző felvilágosítással szolgálunk.

**Fekete Sas és Zöldfa
Részvénytársaság
beraktározási osztálya.**

Iroda: Sas-passage, 24. számú lépcső.
!! Telefon 14-00. !!

Hordók

különböző nagyságban

eladók.

Moskovits Mór és Fia r.-t.-nél
Kolozsvári-utca.

Vízvezeték-utcán szép kilátással
egy családnak való ház eladó.

Felvilágosítást ad:

Dr. Imrik Gusztáv ügyvéd
Sal Ferenc-u. 15. Telefon 416.

Erzsébetligeten lévő 4 új föld-
szintes házban egy és kétszobás
lakások azonnal és nov. 1-re.

kiadó.

Értekezni lehet a 3-ik épületben lakó házmeesternél, vagy INCZE irodában Bémer-tér 8. sz. alatt.